

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evropeae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Anglia

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1671

Capvt X. Exilia voluntaria pro fidei causa. Dotes Anglorum eximiæ: Doctor Guillelmus Alanus Duaci seminarium Anglorum colligit. Eiectum Duaco Remos illud transfert. Vnde item Regina frustra contendit ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-10773

*Exilia voluntaria pro fidei causa. Dotes Anglo-
rum eximia: Doctor Guillelmus Alanus Dua-
ci seminarium Anglorum colligit, Eiectum Dua-
co Remos illud transfert. Vnde item Regina fru-
stra contendit illud expellere.*

C A P V T X.

INTER hæc tam calamitosa restabat vnum in fuga præsidium; hanc quibus licebat arripiunt, suâque sibi iam Anglia in noueram versa, voluntariis exiliis alias patrias requirunt. Tota sparguntur Europa, viri, pueri, matronæ, virgines, familiæ integræ, claritate quoque generis insignes; & accipiuntur vbique, ea veneratione quæ debetur eximæ virtuti. Nec obstabat neglectus, & vilis multorum aspectus & habitus quo minus obseruarentur in iis dignitatum gradus, & tituli quos excelitate Catholici animi spreuerant; & imperio assueti, seruili tunc schemate mendici oberrabant, in quo tamen nihil erat quo sibi tristius displicerent, cum eos hæc ipsa spontè adamata contemptio faceret gloriosiores. Ingens profectò Christianis exemplum quibus nascentis Ecclesiæ fortia secula ab iis reducebantur ob oculos; necdum hic memoro quos diuersis per Angliam locis, squalor, & sitis, & pestilitas carceris, ingeniosa defossi barbarie putrefecit; aut quos lanianuere carnifices. Exules tantùm voluntarios, & illustres dico quos sua virtus, & pieras, naturæ dotibus superstructa magnificè omnibus commendabat. Est enim Anglorum natio, splendore sanguinis, præstantia educationis, & naturæ donis ad magna omnia locupletissimè instructa. Huic animi celsitas, & spiritus nobiles, cum humanissima comitate; in suscipiendis arduis generositas intrepida, nec dispar in sustinendis pectus, & perficiendis ingenij vigor. Ardens gloriæ amor, nullis mediocribus contentus, quo ferè qui carent, nunquam ad sublimia se attollunt. Denique vbi vult sui potens ac domina indoles, motus premens conceptos nec sinens in facta, & verba, ac ne in signa quidem erumpere. Præclara omninò ad egregia quæuis naturæ præsidia; quæ si ratio vt par est virtuti applicet, ad herôicos habitus mentem parant; sin autem sibi laxantur licentiùs, nihil errant aut peccant mediocre, in summum vitij feruntur cui seruiunt. Hinc duas simul Europæ facies exhibuit Anglia; in Catholicorum spectaculo formosam; in e-todoxis pro concione furentibus deformem & pessimam, velut damanato-
rum

rum alteram geniorum, alteram beatorum qui S. Pontifici Gregorio Magno in mentem illico venerunt cum iuvenes Anglos Romæ primum vidit. *Benè, inquit, Angli quasi Angeli: quia & Angelicos vultus habent; & tales in cælis, Angelorum deset esse concines.* Fugam præstantium exulum excepit vicina Prouincia Belgium facili inuicem & breui traiectu, tranquillo tunc illic, & ab hæresi puro rerum omnium statu, hospitalitatis officio liberalissimè in eos perfuncta. Vnus præ cæteris vt meritis auctior, sic memoria dignior Guillelmus Alanus Duaci Theologiæ Professor, postea Cardinalis. Hic Angliam deserens Academiam Duacensem, magno quem secum extulerat scientiarum & virtutis thesauro ditauit, cum fuisset non pridem à Philippo secundo condita, hoc est anno 1561. certens ergo Alanus incrudescens edictis, exulum numerum quotidie in Belgio crescere; & in iis iuvenes egregiæ indolis, rarique ingenij, & innocentia, iamque Oxonij, aut Cantabrigiæ literaturâ plus minus tinctos, diuinitus motus est ad congregandum ex iis collegium vbi sumptu gratuito, relicta patrimonia supplerent, totique virtuti, & literis instarent, sub disciplinæ communis obseruatione, quam se illis scripsisse meminuit ipsemet an. 1568. huic planè diuino eius consilio sic fauit Deus, vt de publica liberalitate, necessaria illi suggererit ad pulcherrimi operis absolutionem, lectamque ad illum miserit conflando Collegio adolescentum manum. Erat apud omnes instituti eius in subsidium rei Catholicæ existimatio, & expectatio. Vel enim res Angliæ, vertendæ essent in melius (quod nec erat sperandum, nec tamen penitus desperandum, Maria docuerat) tunc verò futuras ad manum egregias operas popularium Sacerdotum, sanguine, numero, fidei ardore, doctrinâque illustrium ad euellenda è solo patrio errorum germina virulenta, & referendas antiquitatis Catholicæ plantas generosas; vel continuarent cum schismate hæreses, sensimque aut metu, aut perpeffionibus carceris, aut annis denique, priuandam Angliam, ministeriis Sacerdotum, & ad ferrum, & neces veniretur; & præsto tunc haberi oportebat, qui defunctorum tenerent & magnitudinem animi, & locum. Sic neque Catholicis flammam spiritus diuini, nec Protestantibus veri lucem vllò vnquam tempore defuturam. Sequi pariter nonnullis videbatur, mitiores fore Ministros & Regiæ in Catholicos iras. Captata enim, ac demum inuenta spontaneis exiliis quiete, tantum inde hausturos doctrinarum, vt libris eminus, & cominus verbis, multum Magistris hereseon negotiorum facerent. Sic Alanus argumentabatur, & visum iri Regiæ tolerabilius, illos in regno tacitè amicos tolerare, quàm foris habere inimicos, & ad nocendum minimè imparatos. Sed vtrunque par aberratio à Scopis; Alani, metus euanidos, in Regiæ consiliarios meditantis; & istorum, irridendum Alanum, & eius Collegium; quasi vero Papistæ Sacerdotes quinquaginta aut non multo plures, possent Regiæ Anglorum Ecclesiæ, Doctorum hominum præsidio innumerabili munitæ, mali aliquid aut metus inferre; quid deinde carnifices? quid tormenta? quid mortes? quanquam

tanto in illos apparatu nihil opus. Fugitiua gens in patriam redux, famelica, & mendica, in luero ponet decreuis Regis cervicem subdere, & stipem, ac panem, libertate religionis emere. Ita illi, sed longè ab eo quem experti sunt euentu. Alia breui Collegia primi illius auspiciis, & exemplo in Belgio, Italia, Hispania coaluere tam faustis profectibus vt florem Anglicæ iuuentutis ad se pellicerent, qui matura mox ætate, initiati sacris, & literis redibant ad suos, & miras edebant conuersiones animorum; tunc verò suo cum Cæcilio Regina, tunc Parlamentum, indignari, timere, angi, metu semper peiorum præfago & atrocibus edictis; in Iesuitas, & eorum seminaria fulminare, velut politicas, vt credi volebant, aduersus Reginam coniurationes, quas probè norant, aliud non esse, præter gymnasia pietatis, & religionis.

Crescebat interea Alani Collegium, post annuam maximè aureorum mille ducentorum attributionem, quam illi Euerardus Societatis IESV Præpositus à Gregorio XIII. impetrarat, præter extraordinaria subsidia, quæ ita constanter & ordinariè dum vixit Pontifex subministrata sunt vt parte plus tertia, ducenti caritatis eius beneficio alerentur. Exibat decennium à seminario condito, cum Belgium quoque, & Duacum inuasit hæresis, & sanctos iuuenes, Lutheri furore armatus populus eiecit.

Alanus ipsemet eluctatus est periculum, & suos alumnos Remis in Gallia saluos collocavit, sub tutela Ducum Guisiorum. At enim Alanus mutarat periculum non vitarat; præuenterat illos Elizabeth ardentibus ad Hentricum tertium literis astu potens viribus debilis. Aiens rebelles suos esse, exploratores Hispanorum, nihilo ipsi minus in Gallia, quàm sibi extra Angliam timendos. Oppressit calumnias Regis Christianissimi pietas, & Apostolici nuntij verax defensio. Interecessit quoque Regina Scotiæ Maria, non sine aliqua Elizabethæ indignatione, & prioris in eam odij augmento. Stationem Anglorum Remis firmavit Rex suo diplomate, nec malignè Angli beneficio responderunt, sed missis in Angliam annuis operis, illorum generositate, tormentis & sanguine propugnauere nomen Catholicum, magna vbique Remorum fama vnde illam Apostolici spiritus maturitatem heroicam fortissimi athletæ hauserant. Hospitium quidem Patres Mussipontani Collegij; & domus Lotharingiæ tutelam Anglis detulerant, priusquam Remis securi consisterent, sed datis iam ad Gregorium XIII. literis de sua Remis commoratione non fuit integrum beneficentia oblata vt; quin nec peramica Magistratus Catholici Duacum reuocatione quò turbis ciuilibus semestri compositis, inuitabantur ad desertos lares; nouo tamen casu quem parum interest referre, post annos quindecim illuc rediere.

Instituitur